

Wormkruidbij en duinzijdebij steeds meer stadsbijen

In deze rubriek wordt ingegaan op bijenbeheer aan de hand van één bijensoort en wat dit beheer betekent voor andere bijen en bloembezoekende insecten.

De wormkruidbij en de duinzijdebij zijn vrij kleine (7-11 mm), matig behaarde bijen met karakteristieke, dichte, grijs-witachtige haarbandjes op het achterlijf. Het bovenste deel van de kop en het borststuk zijn bruinachtig behaard, vooral bij jonge bijen. Het achterlijf is gedeeltelijk glanzend. De bijen vliegen van begin juni tot begin september en zijn op verschillende bloeiende planten goed te zien, vooral als ze in aantallen voorkomen.

De wormkruidbij en de duinzijdebij foerageren het meest op boerenwormkruid; verder op duizendblad reukeloze kamille, valse kamille, gele kamille, madeliefje, straal, margriet, jacobskruiskruid en heelblaadjes. Ook foerageren ze op tuinplanten zoals *Kalimeris incisa*, *Achillea filipendulina*, moederkruid en in mindere mate margriet (*Leucanthemum maximum*). Het zijn allemaal planten met korte en compact gegroepde buisbloemen.

De wormkruidbij nestelt in steile wanden, steilkantjes van bermen en droge greppels, in (oude) muren met vrij zachte voegen en in wanden van leemgroeven. Ze kunnen ook nesten maken in oude muren, waar ze soms forse schade veroorzaken. De nesten zijn lijnvormig, vaak met vertakkingen aan het eind. De duinzijdebij graaft een nest in de grond.

Beide bijen zijn te vinden op braakliggende terreinen, in allerlei bermen, langs randen van beplantingen, in straten en zelfs in stadscentra, in stadstuinen en botanische tuinen, op haventerreinen, op spoorwegemplacements en op industriële terreinen. In Amsterdam vliegt de wormkruidbij onder meer in tuintjes bij woonboten en in Utrecht is deze bij ook aangetroffen in geveltuinten en plantenkassen. Vooral de wormkruidbij is een soort die zich overal kan vestigen. Hij is zelfs op verschillende plaatsen langs maïsakkers waargenomen. De voorwaarde is dan wel dat er geen chemische bestrijdingsmiddelen buiten de akker terechtkomen. Een bufferzone van 3-4 meter kan op dat punt al een grote positieve invloed hebben op het voorkomen van wilde bijen langs akkers.

Rond 2000 werd de wormkruidbij in Amsterdam op twee locaties waargenomen terwijl de duinzijdebij ontbrak (Koster, 2001). Nu komen deze bijen komen op veel plekken in Amsterdam voor, de wormkruidbij zelfs tot in het centrum van de stad. Deze ontwikkeling zien we in meer gemeenten. In Nederland zijn de genoemde bijen algemeen op de binnenlandse zand- en leemgronden, daarbuiten zeldzamer. In zeekelegebieden, buiten de steden, zijn ze afwezig of zeldzaam.

Meer informatie over wilde bijen

www.bijenhelpdesk.nl
www.denederlandsebijen.nl

De aanwezigheid van deze bijen in openbaar groen staat of valt met het beheer. Vooral zomerbijen verdragen geen vroege maaibeurten. Als boerenwormkruid bijvoorbeeld te vroeg wordt gemaaid, komt de plant later en vaak veel mooier tot bloei, maar voor de wilde bijen kan dat fataal zijn. Dus vooral voor en tijdens de vliegperiode niet maaien of gefaseerd maaien.